

FOTOS: ROSER VII ALI L'ONGA

Els immigrants se senten maltractats per la premsa

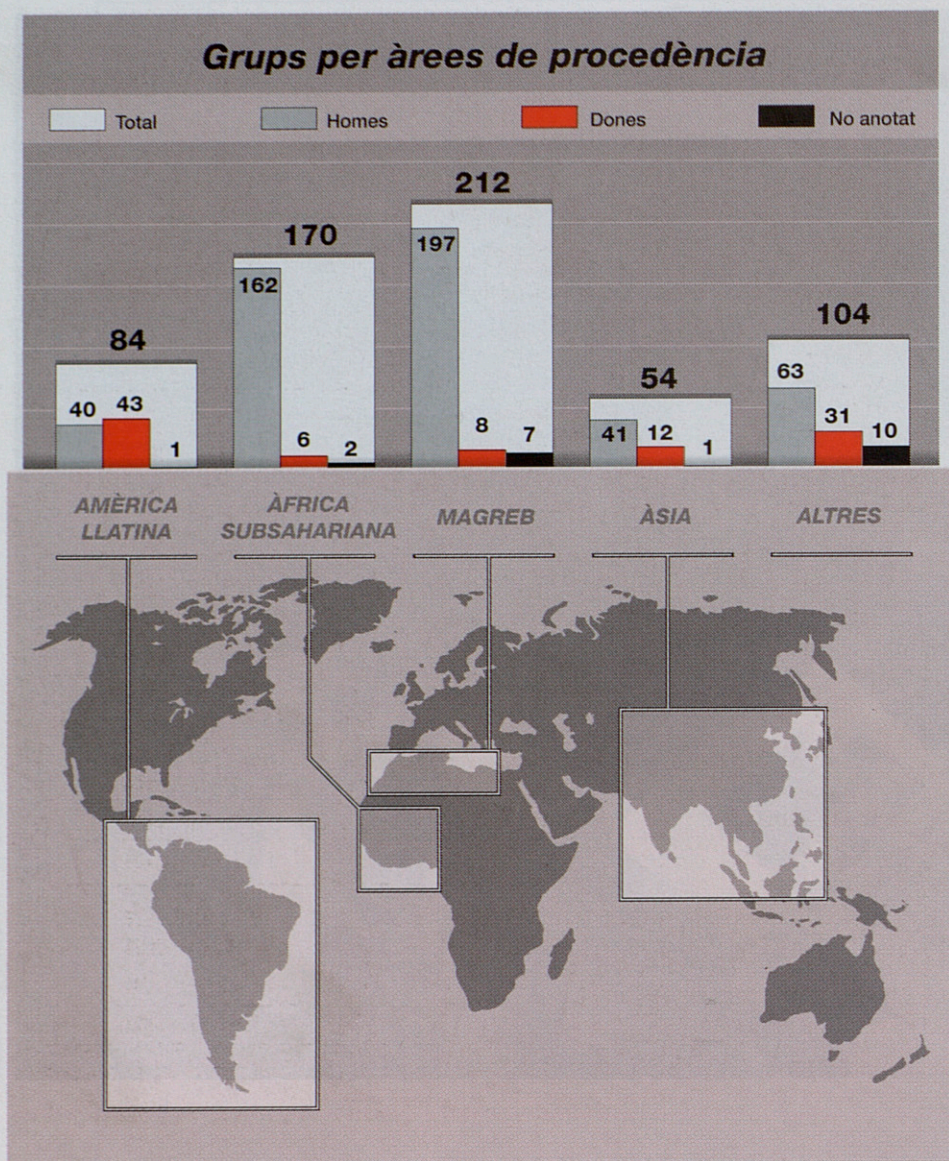
Una enquesta revela que no arriben al 15% els que troben correcta la informació que es publica sobre ells

— Xavier Giró —

Els immigrants que pensen que els mitjans de comunicació accessibles des de

Catalunya tracten 'malament' la immigració superen clarament en nombre

— De "sensacionalisme disfressat d'interès humà" es qualifica el tractament informatiu del Magrib —

Aquest gràfic reflecteix la procedència dels 624 immigrants que van ser enquestats per l'equip que ha realitzat el treball que es publica en aquestes pàgines. De 104 d'ells, els enquestadors no van poder aclarir-ne l'origen.

els que pensen just el contrari, és a dir, que la televisió, la ràdio, els diaris i les revistes ho fan 'bé'. És més, els que valoren com a 'regular' el tractament de la immigració en els mitjans també és de llarg superior als que hi donen la qualificació de 'bé'. I si es compara la quantitat d'opinions decantades pel 'malament' i 'regular' de forma conjunta amb les del 'bé', llavors la diferència és aclaparadora.

En el seu conjunt, els mitjans d'informació queden força malparats, segons les conclusions extretes d'una enquesta realitzada a 624 immigrants el dia 23 de febrer de 1992 mentre prenien part en una manifestació antiracista a Barcelona sota el lema "Igualtat per viure, diversitat per conèixer".

Després de recollir dades identificatives sobre l'enquestat (país d'origen, sexe, edat i ètnia), se li preguntava si veia, escoltava o llegia, respectivament, televisió, ràdio, diaris i revistes, sense arribar a individualitzar cap mitjà particular. Tot seguit se li demanava que valorés (escollint entre 'bé', 'malament' o 'regular') el tractament que cada mitjà dona a la immigració.

Liders d'opinió

Abans d'aportar les dades, hi ha algunes puntualitzacions sobre la mostra escollida que és pertinent no perdre de vista. En primer lloc, els enquestats no es poden considerar exactament representatius de la globalitat de la immigració, ja que van ser escollits entre els que prenien part en una manifestació i per tant demostraven d'entrada un grau d'activisme socio-polític remarcable per sobre de la mitjana. Per tant, els resultats de l'enquesta són representatius dels cercles més actius entre els immigrants, i és en aquesta mesura que han de ser interpretats. Això no obstant i en segon lloc, per la mateixa naturalesa de la mostra, donat el seu grau de conscienciament, els resultats obtinguts corresponen a líders d'opinió dins les comunitats respectives, i per aquest motiu són molt significatius.

Malament o regular

Les dades de la Taula de gràfics reflecteixen les respostes dels conjunt dels enquestats i mostren com els 'bé' (15%, 13%, 13% i 7%) mai no superen els 'malament' (38%, 24%, 21% i 12%), ni els 'regular' (33%, 26%, 27% i 13%). En aquesta taula s'ha separat l'àrea corresponent als que no van respondre per mostrar més clarament les proporcions entre els que sí que es posicionen. La tendència apuntada per aquestes primeres dades es referma en el gràfic en què estan recollides les propostes dels quatre grups més significatius que s'han pogut establir entre els immigrants enquestats en funció de la seva procedència: Magreb, Àfrica subsahariana, Amèrica Llatina i Àsia. Els fulls d'enquestes en què no figura el sexe de l'entrevistat s'han agrupat en la categoria 'no-anotat'.

Comprensió de la llengua

Existeixen algunes diferències notables entre els grups enquestats. En primer lloc, el grau de comprensió de les llengües que es parlen a Catalunya òbviament condiciona els usos dels

— El pes de les agències i la manca de corresponsals autòctons influeixen en el resultat final —

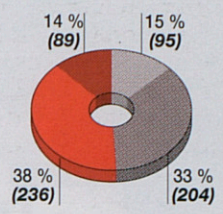
624 immigrants opinen sobre els mitjans

Bé Regular
 Malament n/o

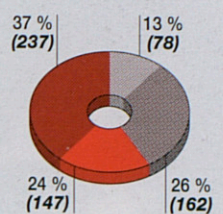
Segons procedència

Procedència	Opinió	TELEVISIÓ	RÀDIO	DIARIS	REVISTES
MAGREB Total 212 	Bé	17 % (35)	13 % (28)	15 % (32)	8 % (18)
	Regular	31 % (65)	31 % (65)	18 % (39)	11 % (24)
	Malament	32 % (67)	23 % (48)	17 % (36)	7 % (15)
	n/o	20 % (45)	33 % (71)	50 % (105)	73 % (155)
ÀFRICA SUBSAHARIANA Total 170 	Bé	19 % (32)	15 % (26)	15 % (25)	8 % (13)
	Regular	30 % (51)	26 % (44)	22 % (37)	12 % (21)
	Malament	47 % (80)	25 % (43)	21 % (36)	14 % (23)
	n/o	4 % (7)	34 % (67)	42 % (72)	66 % (113)
AMÈRICA LLATINA Total 84 	Bé	2 % (2)	11 % (9)	6 % (7)	2 % (2)
	Regular	48 % (41)	30 % (26)	45 % (38)	19 % (16)
	Malament	39 % (33)	24 % (20)	29 % (24)	23 % (19)
	n/o	11 % (9)	35 % (30)	18 % (15)	56 % (47)
ÀSIA Total 54 	Bé	19 % (10)	9 % (5)	11 % (6)	7 % (4)
	Regular	31 % (17)	33 % (15)	31 % (17)	22 % (12)
	Malament	37 % (20)	22 % (12)	13 % (7)	2 % (1)
	n/o	13 % (7)	36 % (19)	45 % (24)	69 % (37)

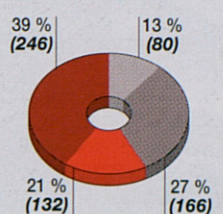
TELEVISIÓ

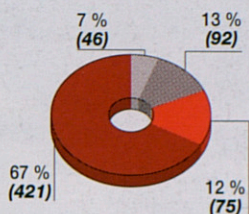
RÀDIO

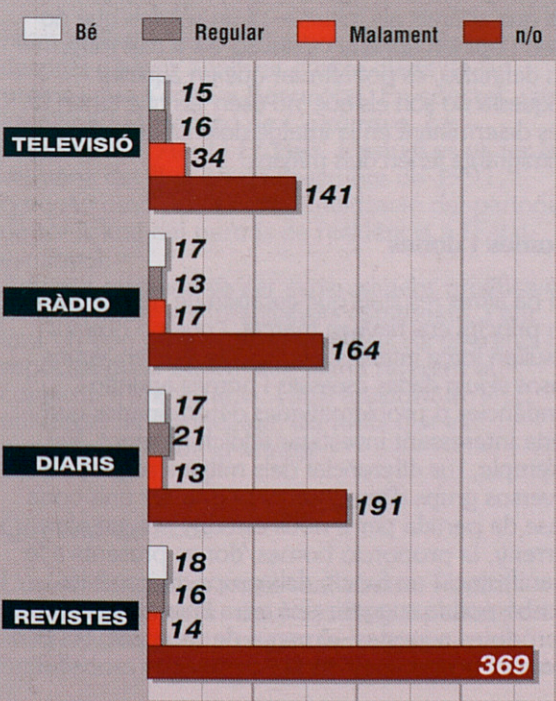
DIARIS

REVISTES

Què opinen els que no n'usen?

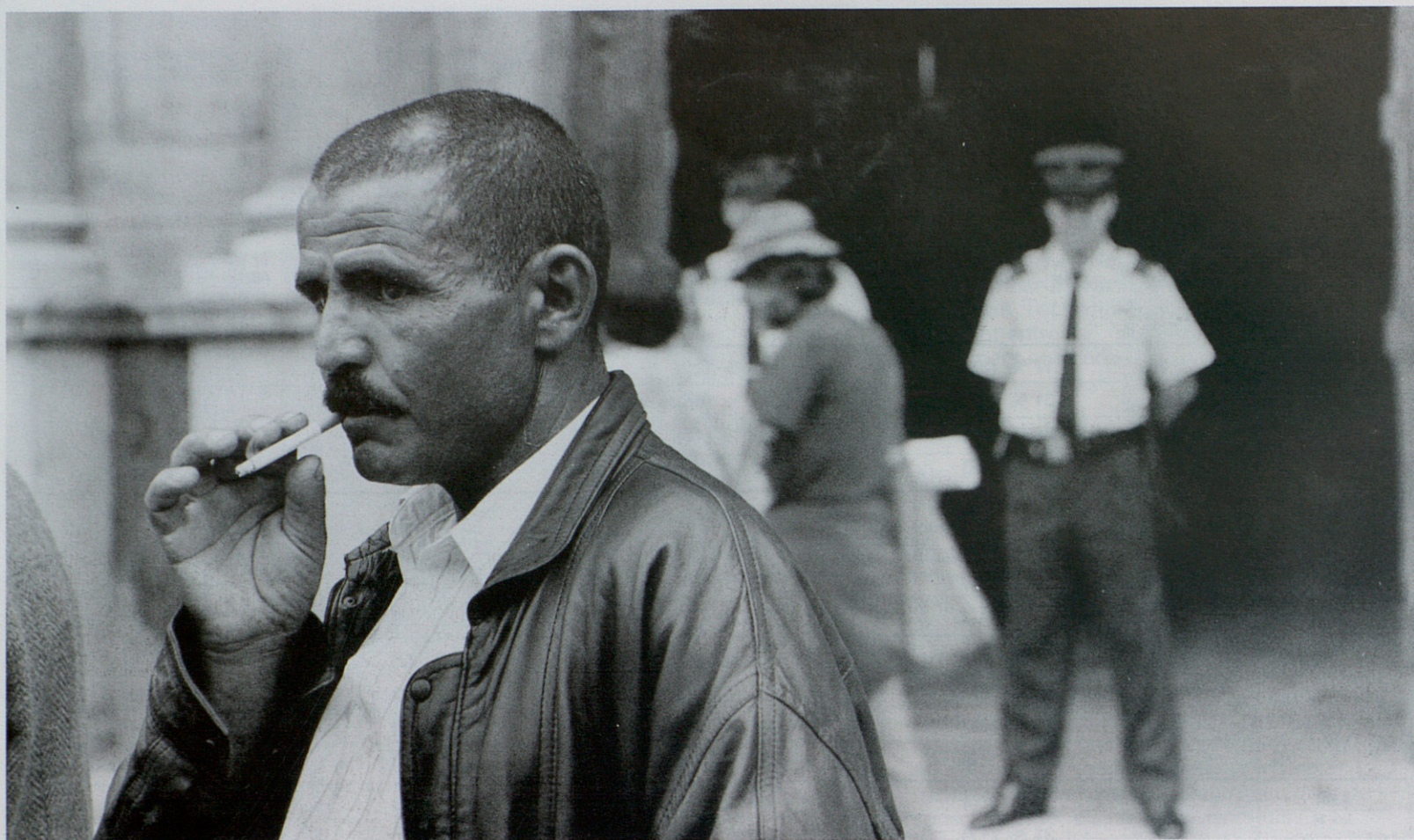
immigrants. En el gràfic s'observa com el nombre de persones que no fa una valoració ('no contesta') dels mitjans augmenta progressivament seguint l'ordre ascendent: televisió, ràdio, diaris i revistes. Contràriament, en la taula corresponent als llatinoamericans hi ha un sotrac en la columna dels diaris (la tercera): hi ha més gent que opina en relació amb els diaris que no pas amb la ràdio.

Respostes en grup

En segon lloc, encara que sigui una apreciació no qualificable –almenys en aquest cas–, els enquestadors/res fan notar que els immigrants africans, especialment, responien sovint sense separar-se del grupet amb què es manifestaven. A més, molts no entenien les preguntes i recorrien a aquell d'entre ells que coneixia alguna llengua comuna amb l'entrevistador, la qual cosa convertia sovint el "traductor" en el seu líder particular d'opinió i per tant totes les respostes del seu petit grup eren gairebé idèntiques, cosa

El quadre de la part superior d'aquesta plana reflecteix l'opinió global dels 624 immigrants enquestats sobre el que diuen d'ells els mitjans d'informació. El vermell de l'opinió desfavorable hi domina clarament. A la part inferior, en detall, el que opinen els 369 que, sense haver llegit diaris ni escoltat ràdio o televisió, no van tenir inconvenient a opinar negativament sobre aquests mitjans. Aquests 369 estan inclosos també en el global del quadre superior.

— Hi ha la creença que la premsa tendeix a donar més importància a l'anècdota —

Un equip solidari

L'enquesta no hauria passat de ser un projecte sense la col·laboració d'una trentena d'estudiants de tercer i primer de Ciències de la Informació de la UAB i alguna amical solidària que s'hi va afegir. Tant de bo el seu esforç i aquestes línies ens serveixin per reflexionar una mica més sobre una feina tan compromesa socialment com la nostra.

Els enquestadors van ser: Lina Ares, Laura Berges, Mònica Bertran, Angel Calvo, Elena Calzada, María Isabel Castillo, Abraham del Moral, Carmen Domínguez, Pepe Espluga, Marc Garriga, Xavier Giró, Antonia Jaume, Bel Alicia Jaume, Teresa Lorenzo, Anna Martí, Mònica Mercè, Alan Muñoz, Sílvia Pérez-Muelas, Eva Pomares, Magalí Porta, Eva Simón, Jordi Tejel, Mercedes Tello, Marta Tintoré, David Valls, Manuel Vicaria i Angels Vidondo.

que no invalida les respostes però afecta la seva interpretació. De tota manera, convé tenir presents aquestes limitacions per situar en el seu terme just el valor dels resultats.

En tot cas, de l'enquesta s'infereix amb certesa absoluta només la constatació de quina ha estat la resposta de l'entrevistat i mai no es pot deduir si això és el que ell realment pensa o no. En definitiva, parlem del que podem explicar: l'opinió que els enquestats exterioritzen.

Usuaris reals

La picaresca també podria fer cap i permetre que la imatge dels mitjans que es dedueix de l'enquesta fos fruit de les opinions d'aquells que no els usen. Però això no passa. En el gràfic de la part de sota de la plana anterior s'aprecia com una majoria aclaparadora dels que diuen que no usen un mitjà determinat després s'absté de fer-ne una valoració. D'altra banda, en el mateix gràfic –que correspon a dades globals– s'observa que només en el cas de la televisió entre els que no l'usen i valoren domina la consideració 'malament'.

Més enllà de l'eventual picaresca, s'ha d'entendre que no usar un mitjà determinat no desqualifica automàticament la valoració que se'n pugui fer. En alguns casos, el no-ús pot ser conseqüència de la valoració negativa que es fa del mitjà.

Només entre els magribins pel que fa a televisió els 'malament' superen els 'bé' entre els que no usen. Per contra, en el cas dels immigrants procedents d'Amèrica Llatina –amb una competència lingüística molt superior als magribins quant a la comprensió del que apareix als mitjans– ni un sol dels que no usen i opinen dona la valoració 'bé' a cap mitjà. En definitiva, es pot afirmar que en aquesta enquesta no són els que 'no usen' els que tenen un pes determinant en la imatge dolenta que els immigrants tenen dels mitjans.

Homes i dones

Hi ha altres resultats que escapen de l'àmbit que en un principi ens hàviem marcat, i que no obstant resulten força interessants, encara que en alguns casos siguin dades escasses i només apuntin tendències o problemàtiques determinades que seria interessant investigar addicionalment. Per exemple, l'ús diferenciat dels mitjans segons els diversos grups d'immigrants podria ser una bona base de partida per a nous estudis. I en un altre terreny, la proporció homes/dones presents a la manifestació en funció dels grups diferenciats també podria suggerir una altra línia d'investigació. Però totes aquestes, almenys de moment, queden fora del nostre abast. ●

— Els procedents d'Amèrica Llatina, que no tenen problemes de comprensió idiomàtica, són els que en fan una valoració més negativa —